

# Popowska, Ewa

---

"Artystyczne zbiory Wilanowa", wstęp  
W. Fijałkowski, katalog I. Malinowska i  
inni, Warszawa 1982 : [recenzja]

---

Muzealnictwo 26 27, 173

---

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

*Artystyczne zbiory Wilanowa. Wstęp W. Fijałkowski. Katalog. I. Malinowska i inni. Oficyna Wydawnicza Auriga Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe. Warszawa 1982 s. 229 il. 184 w tym 128 barwnych*

Na rynku księgarskim ukazało się drugie wydanie, opracowanego z okazji trzechsetlecia królewskiej rezydencji Jana III Sobieskiego,<sup>1</sup> obszernego albumu o zbiorach artystycznych Wilanowa. Album powstał w wyniku pracy zespołu<sup>2</sup> pracowników Muzeum w Wilanowie pod kierownictwem dr W. Fijałkowskiego. We wstępie do albumu pióra W. Fijałkowskiego przedstawiono w zwięzłym zarysie historię najcenniejszych zbiorów pałacowych, następnie na 184 ilustracjach zaprezentowano, na wybranych przykładach, bogactwo tej znakomitej kolekcji o<sup>3</sup> unikatowej wartości historycznej i artystycznej. Autorzy szczególną uwagę zwrócili na przykłady rzemiosła artystycznego, przy czym omawiane są wyłącznie przedmioty z historycznej kolekcji Wilanowa.

W albumie przedstawiono fragmenty dekoracji reprezentacyjnych komnat królewskich, które zachowały najwięcej cech wewnątrz barokowych, przykłady plafonów, iluzjonistycznych malowideł ściennych i sufitowych. W dziale malarstwa album zawiera ilustracje dzieł malarstwa polskiego i obcego, gdzie poza obrazami z jedynej w Polsce galerii polskiego portretu widzimy przykłady malarstwa mistrzów francuskich, szwajcarskich, włoskich itp., przy czym liczba reprodukcji malarstwa została ograniczona na korzyść zabytków rzemiosła artystycznego.

Pokażny i cenny zbiór zabytków nadający wnętrzu Wilanowa charakter autentyczności tworzą m. in. zachowane szczęśliwie garnitury mebli z różnych okresów historycznych. W albumie pokazano 26 przykładów mebli z Wilanowa począwszy od XVII-wiecznych angielskich krzesel do neogotyckiej szafki z pierwszej połowy XIX w.

Z najcenniejszych pozycji zbioru sztuki zdobniczej Wilanowa, do których należy zaliczyć szkło artystyczne od XVI do XVIII w. głównie produkcji polskiej, saskiej i czeskiej omówiono i przedstawiono 10 egzemplarzy. Z kolekcji ceramiki artystycznej przedstawiono zbiór wyrobów manufaktury miśnieńskiej począwszy od brunatnej kamionki böttgerowskiej, następnie wyroby innych manufaktur europejskich. Z polskich wyrobów pokazano wazony warszawskiej manufaktury Wolffa oraz czarkę i wazonik Ceyzika z pierwszej połowy XIX w.

Album prezentuje również ciekawe przykłady emalierstwa. Pokazane obiekty pochodzą z XVI i XVII w. z Limoges, najwybitniejszego ośrodka emalierstwa w Europie znanego już w XVII w. W albumie pokazano również piękne srebrne zastawy stołowe i toaletowe paryskich warsztatów Biennais i Odiet, unikatowe w zbiorach polskich, nie tylko ze względu na ich twórców ale i dlatego, że zachowały się w kompletach stanowiących przykłady osiągnięć sztuki francuskiej okresu Empiru. Spośród brązów licznie zilustrowano żyrandole, kinkiety, latarnie i kandelabry oraz wilki kominkowe z XVIII i XIX w. oraz unikatową wielką zastawę stołową wykonaną przez jednego z nadwornych artystów Napoleona P.Ph. Thomire.

Album prezentuje 3 paryskie zegary kominkowe oraz 8 obiektów sztuki dalekiego Wschodu.

Stosunkowo mało miejsca poświęcono w albumie zbiorom militariów. Kolekcja Wilanowska mimo wielu kataklizmów wojennych i grabieży zaliczana jest do najbardziej kompletnych wśród historycznych zbiorów w Polsce. Jest godne podkreślenia, że kolekcja ta doczekała się opracowania w ładnej szacie edytorskiej i w ten sposób została udostępniona szerokim kręgom odbiorców. Liczne i znakomite przykłady rzemiosła artystycznego zostały wybrane ze znanstwem, a katalog naukowy opisujący poszczególne obiekty szczegółowo i interesująco, zawierający dużą ilość informacji, zaciekawi tych, których interesują wyroby rzemiosła artystycznego. Bibliografia zawiera 126 pozycji.

W stosunku do pierwszego wydania jakość reprodukcji jest nieco gorsza, brak im głębi. Niektóre z przedmiotów rzemiosła artystycznego zostały sfotografowane na zbyt agresywnym tle, które stłumiło piękno przedstawianych obiektów.

Album drukowała starannie drukarnia Mladinska Knjiga w Ljublanje.

*Ewa Popowska*